

ELS ASSASSINS

Ernest Hemingway
(Trad.: Alfred Sargatal)

La porta del restaurant de Henry s'obrí i entraren dos homes. S'assegueren davant del mostrador.

—Què els poso? —va preguntar-los George.

—No ho sé —digué un dels homes—. Què vols menjar, Al?

—No ho sé —va dir Al—. No sé el que vull menjar.

A fora es feia fosc. La llum dels fanals del carrer entrava per la finestra. Els dos homes llegien el menú. Des de l'altre extrem del mostrador, Nick Adams se'ls mirava. Quan havien entrat, estava enraonant amb George.

—Jo vull una costella de porc amb puré de patates i compota —digué el primer home.

—Això encara no és a punt.

—Llavors per què collons ho poses a a carta?

—És per al sopar —va explicar George—. I el sopar es comença a servir a partir de les sis.

George llançà una llambregada al rellotge de la paret, darrera el mostrador.

—Són les cinc.

—Marca les cinc i vint —va dir el segon home.

—Va vint minuts avançat.

—Au, a la merda el rellotge —digué el primer home—. Què tens per menjar?

—Li puc servir tota mena d'entrepans —va dir George—. Hi ha pernil amb ous, cansalada amb ous, fetge i ventresca, o un bistec.

—Posa'm croquetes de pollastre amb pèsols i salsa de nata i patates xafades.

—Això correspon al sopar.

—Tot el que volem correspon al sopar, eh? Vaja manera de treballar, tu!

—Puc servir-los pernil amb ous, bèicon amb ous, fetge...

—Jo prendré pernil amb ous —va dir l'home que es deia Al. Duia un barret rodó i un abric negre, cordat de través davant el pit. La seva cara era petita i pàl·lida i tenia uns llavis fins. Portava un mocador de seda al coll, i guants.

—Posa'm bèicon amb ous —va dir l'altre home. Era si fa no fa de la mateixa estatura que Al. Les seves cares eren diferents, però anaven vestits com bessons. Ambdós feien servir abrics massa ajustats per ells. Estaven inclinats cap endavant, amb els colzes damunt el mostrador.

—Tens alguna cosa per beure? —va preguntar Al.

—Cervesa light, ginger-ale... —va dir George.

—He dit si tenies alguna cosa per *beure!*

—Nomès hi ha el que li he dit.

—Aquest és un poble fantàstic, no és cert? —digué l'altre—. Com es diu?

—Summit.

—L'havies sentit mai aquest nom? —li preguntà Al al seu amic.

—No —va dir l'amic.

—A què es dediquen aquí, els vespres? —va preguntar Al.

—Sopen —digué el seu amic—. Vénen tots aquí i foten un bon tiberi.

—Això mateix —va assentir George.

—Així que consideres que això està bé, eh? —va preguntar Al a George.

—És clar que sí.

—Tu ets un tipus espavilat, oi?

—Sí.

—Bé, doncs no ho ets —digué l'altre homenet—. Ho és, Al?

—És un estúpid —va dir Al. Es va girar cap a Nick—. Com et dius, tu?

—Adams.

—Un altre tipus espavilat —digué Al—. Oi que és un tipus espavilat, Max?

—Aquest poble n'és ple, de tipus espavilats —digué Max.

George col·locà els dos plats sobre el mostrador, un de pernil amb ous, l'altre de ventresca amb ous. Al seu costat, hi va posar dues racions de patates fregides i va tancar la finestreta que donava a la cuina.

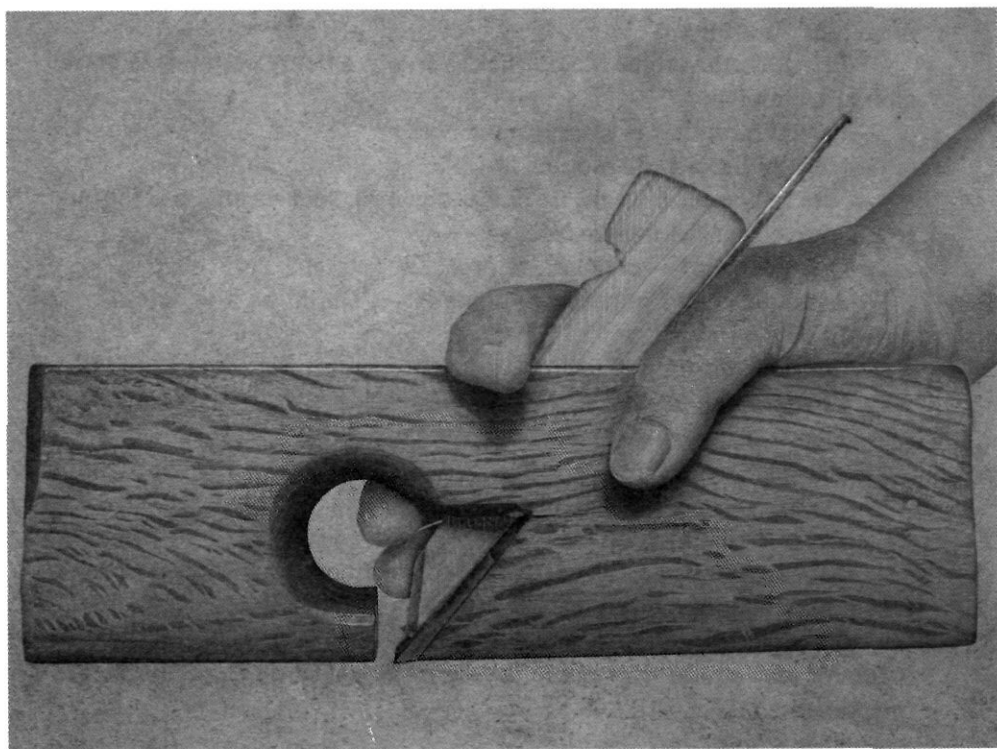
—Quin és el de vosté? —li preguntà a Al.

—No te'n recordes?

—Pernil amb ous.

—Quin tipus més llest —digué Max. S'inclinà i agafà el pernil amb ous. Els dos homes menjaren amb els guants posats. George se'ls mirava mentre menjaven.

—Què estàs mirant, tu? —Max va llançar una llanbregada a George.
—No res.
—Què cony feies? No res? M'estaves mirant a mi.
—Potser el xicot ho feia de broma, Max —digué Al.
George esclafí a riure.
—Tu no has de riure —li va dir Max—. Tu no has de riure, entesos?
—Està bé —digué George.
—Així que es pensa que està bé? —Max es va girar cap a Al—. Escolta, es pensa que està bé.
—Oh, és tot un pensador! —va dir Al. I van continuar menjant.
—Com es diu aquell tio tan llest que hi ha al final de mostrador! —va preguntar Al a Max.
—Ei, tu, llest! —digué Max a Nick. Vés-te'n a l'altre costat de la barra amb el teu amic.
—Per quin motiu? —va preguntar Nick.
—No n'hi ha cap, de motiu.
—Serà millor que hi vagis, tio llest —digué Al. Nick va anar a col·locar-se a l'altre costat del mostrador.
—Què pretenen? —pregunta George.
—A tu què cony t'importa? —digué Al—. Qui hi ha a la cuina?
—El negre.
—Què vols dir amb *el negre*?
—El negre que fa de cuiner.
—Digues-li que vingui.
—Per què?
—Digues —dig-li que vingui!
—On es creuen que estan?
—Sabem molt bé on collons estem —digué l'home que li deien Max—. Que potser fem cara d'idiotes?
—Tu hi parles, con un idiota —li digué Al—. Per què collons et poses a discutir amb aquest xicot? Escolta —va dir a George—, digues-li al negre que vingui aquí.
—Què li volen fer?
—No res. Fes servir el cap, tio llest! Què és el que se li pot fer a un negre? George va obrir la finestreta que donava a la cuina.
—Sam! —va cridar—; vine aquí un moment.
La porta de la cuina s'obrí i entrà el negre.
—Què passa? —preguntà. Els dos homes recolzats a la barra li llançaren una llambregada.
—Molt bé, negre. Queda't aquí dret —va dir Al.

Eina, «Plana», aquarel·la, fusta, metal i serradura s/tela, 116×89, any 1986.

Sam, el negre, amb el seu davantal, es va aturar davant els dos homes asseguts a la barra.

—Sí, senyor —digué. Al va baixar del tamboret.

—Jo me'n vaig a la cuina amb el negre i amb aquest espavilat —digué—. Torna a la cuina, negre. I tu, tio llest, vés a fer-li companyia.

L'homenet va anar darrere Nick i Sam, el cuiner, fins a dins la cuina. La porta es tancà darrera seu. L'home que es deia Max continuava assegut a la barra davant de George. No se'l mirava, però vigilava a través del mirall que anava d'un extrem a l'altre i s'estenia darrere el mostrador. El local de Henry abans havia estat un bar.

—Bé, tio llest —va dir Max, mirant al mirall—, per què no dius res?

—Què és el que passa?

—Ei, Al —va cridar Max—, el tio llest vol saber què és el que passa.

—Per què no li ho dius? —la veu d'Al va arribar des de la cuina.

—Tu què creus que passa?

—No ho sé.

—Tu què penses?

Max no deixava mai de mirar al mirall mentre parlava.

—No ho vull dir.

—Ei, Al, el tio llest diu que no vol dir què pensa que passa.

—Et sento molt bé —digué Al des de la cuina. Havia obert la finestra per on passaven els plats de la cuina al menjador i la mantenia travada amb una ampolla de suc de tomàquet—. Escolta, tio llest —digué des de la cuina a George—. Posa't una mica més enllà de la barra. Tu, Max, fes-te un xic cap a l'esquerra. —Semblava un fotògraf disposant un grup per a una fotografia.

—Digue'm, tio llest —va dir Max—. Què creus que passarà?

George no digué res.

—T'ho diré —va dir Max—. Matarem el suc. ¿Coneixes aquest suc cor-pulent que es diu Ole Andreson?

—Sí.

—Cada dia al vespre ve a sopar aquí, oi?

—De vegades hi ve.

—Ve aquí a les sis, oi?

—Si hi ve.

—Tot això, ja ho sabem, tio llest —va dir Max. Parlem d'alguna altra cosa. Vas al cine alguna vegada?

—De tant en tant.

—Hauries d'anar-hi més, al cine. Les pel·lícules són una cosa estupenda per un tio llest com ara tu.

—Per què volen matar Ole Andreson? Quin mal els ha fet?

—Mai no ha tingut oportunitat de fer-nos-en cap. No ens ha vist mai.

—I ens veurà només un cop —digué Al des de la cuina.

—Doncs, per què volen matar-lo? —preguntà George.

—El matarem per un amic. Només per complaure un amic, tio llest.

—Fica't la llengua al cul —va dir Al des de la cuina—. Ets un collons de bocamoll.

—Bé, haig de tenir entretingut aquest tio llest. Oi que sí, tio llest?

—Estàs enraonant més del compte —digué Al—. El negre i el tio llest ja es diverteixen prou tots sols. Els tinc lligats com un parrell d'amiguetes en un convent.

—Suposo que deus haver estat en un convent.

—No ho sabies?

—Deus haver estat en un convent jueu. Allí és on deus haver estat.

George alçà els ulls per mirar el rellotge.

—Si entra ningú, li dius que el cuiner ha sortit, i si insisteix, li dius que es fiqui a la cuina i es faci ell mateix el sopar. Entesos, tio llest?

—Està bé —va dir George—. Què pensen fer després amb nosaltres?

—Això depèn —féu Max—. Aquesta és una d'aquelles coses que no podràs saber fins que arribi el moment.

George tornà a mirar el rellotge. Eren un quart de set. S'obrí la porta del carrer. Va entrar un taxista.

—Hola, George —va dir—. Puc sopar?

—En Sam ha sortit —digué George—. Tornarà a ser aquí dintre d'una mitja horeta.

—Així, doncs, ja tornaré —va dir el taxista. George va mirar el rellotge. Eren un quart i cinc de set.

—Això ha estat molt bé, tio llest —va dir Max—. Ets tot un cavaller.

—Sabia que li esclafaria la closca —digué Al des de la cuina.

—No —digué Max—. No és pas per això. El tio llest és un bon tipus. És un tipus com cal. Em cau bé.

A les set menys cinc George va dir:

—No ve.

Dues persones més havien entrat al restaurant. Una de les vegades George havia entrat a la cuina a fer un sandvitx de pernil amb ous, per a un home que volia emportar-se'l. Dins la cuina va veure Al, amb el barret cap enre-
ra, assegut en un tamboret prop de la finestreta, amb la boca d'una escopeta de canons retallats recolzada a l'ampit. Nick i el cuiner estaven en un racó, esquena contra esquena, emmordassats amb una tovallola. George va escalfar el sandvitx, l'embolicà amb un paper de parafina, el va ficar dins

d'una bossa, i el da donar l'home. Aquest pagà i se n'anà.

—Un tio llest pot fer de tot —va dir Max—. Pot cuinar i tot el que calgui. S'ho passarà bomba la que sigui la teva dona, tio llest.

—Sí? —va preguntar George—. El seu amic, Oli Andreson, em sembla que no vindrà.

—Li donarem deu minuts més de marge —digué Max.

Va mirar el mirall i el rellotge. Les agulles del rellotge marcaven les set, i després les set i cinc.

—Anem, Al —va dir Max—. Millor que ens en anem. No vindrà.

—Val més que li donem cinc minuts —digué Al des de la cuina.

En aquests cinc minuts va entrar un home, i George li explicà que el cuiner estava malalt.

—Per què collons no en lloga un altre, de cuiner? —va preguntar l'home—. ¿O és que no sap com s'ha de portar un restaurant? —Va sortir.

—Anem-s'en, Al —va dir Max.

—I què fem amb aquests dos tios llestos i el negre?

—No importa. Deixa'ls.

—N'estàs segur?

—És clar que sí. Deixem-ho córrer, això.

—No m'acaba de fer el pes —va dir Al—. És poc elegant. A més, tu parles massa.

—Oh, què cony —va exclamar Max—. Ens hem de divertir, no 'et sembla?

—De tota manera, ets massa xerraire —digué Al. Va sortir de la cuina. El tambor del revòlver feia un petit enbalum sota l'abric entallat. Se'l va estirar amb les mans enguantades.

—Adéu, tio llest —li va dir a George—. Has tingut molta sort.

—És veritat —va dir Max—. Hauries d'apostar a les curses de cavalls, tio llest.

Tots dos sortiren per la porta. A través de la finestra, George els veié passar sota el fanal i travessar el carrer. Amb els seus abrics entallats i els seus barrets forts semblaven una parella de vodevil. George se'n va anar a la cuina i va deslligar Nick i el cuiner.

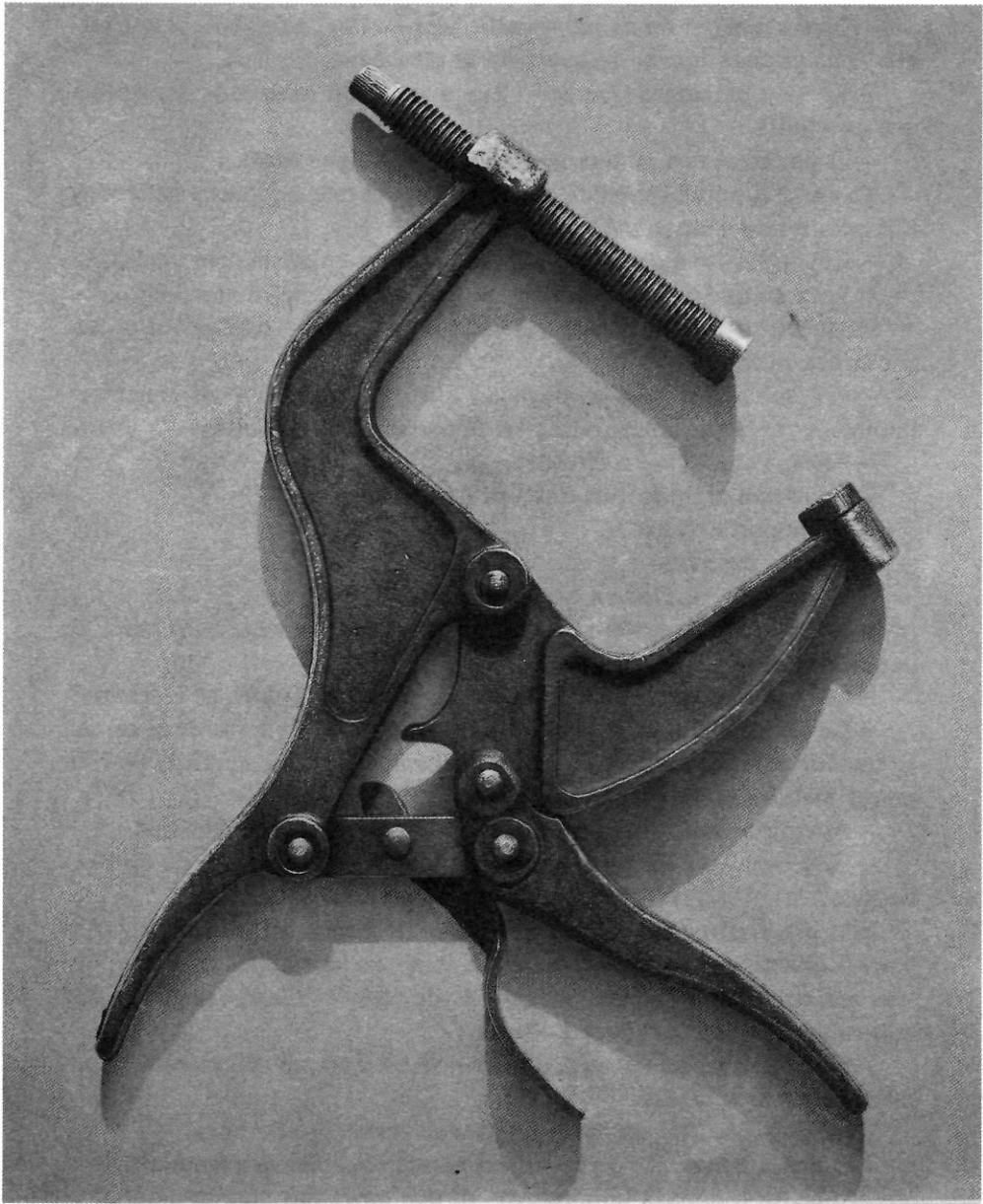
—No vull saber-ne res més, d'això —va dir Sam, el cuiner—. No vull saber-ne res més, d'això.

Nick s'aixecà. Mai no havia tingut una tovallola a la boca.

—Quina collonada! —digué—. Serà possible? —Estava intentant d'aparentar que no li donava importància, al que havia passat.

—Venien a matar l'Ole Andreson —digué George—. El volien matar quan entrés per sopar.

—L'Ole Andreson?

Eina, «Gat taronja», aquarel·la, oli, pigment, ferro i serradura s/tela, 160×130, any 1986.

—Sí.

El cuiner es tocava les commissures dels llavis amb els polzes.

—Se n'han anat? —va preguntar.

—Sí —contestà George—. Ja se n'han anat.

—No m'agrada, això —digué el cuiner—. Això no m'agrada gens ni mica.

—Escolta —li va dir George a Nick—. Més val que vagis a veure'l, l'Ole Andreson.

—Està bé.

—Més val que no t'hi fiquis —va dir Sam—. Més val que no t'hi fiquis.

—No hi vagis tu, si no vols —digué George.

—No hi guanyaràs res si t'hi fiques —va dir el cuiner—. No t'hi emboliquis.

—Aniré a veure'l —li digué Nick a George—. On viu?

El cuiner es va girar d'esquena.

—Els marrecs sempre saben el que volen fer —digué.

—Viu a la pensió de Hirsch.

—Me n'hi vaig.

A fora, la llum del fanal brillava entre les despullades branques d'un arbre. Nick tirà carrer amunt, caminant prop de les vies del tramvia, i en arribar al següent fanal tombà per un carrer lateral. Nick va pujar els dos esglaons i pitjà el timbre. Una dona va obrir la porta.

—Que hi és, l'Ole Andreson?

—El vols veure?

—Sí, si hi és.

Nick seguí la dona escales amunt i després fins al fons d'un passadís. Ella va trucar a la porta.

—Qui hi ha?

—Un xicot que vol veure'l, senyor Andreson —va dir la dona.

—Sóc Nick Adams.

—Passa.

Nick obrí la porta i entrà a l'habitació. Ole Anderson estava ajagut al llit, vestit. Havia estat boxejador professional de pes pesat i era massa larg per aquell llit. Jeia amb el cap recolzat sobre dos coixins. No va mirar Nick.

—Què passa! —preguntà.

—Estava jo a can Henry —digue Nick—, i han entrat dos individus i ens han lligat a mi i el cuiner i han dit que havien vingut per matar-lo a vostè.

Semblava sense cap ni peus quan ho explicava. Ole Anderson no va dir res.

—Ens han ficat dins la cuina —prosseguí Nick—. Pensaven matar-lo

quan vingués a sopar.

Ole Andreson mirà cap a la paret sense dir ni una paraula.

—George ha pensat que era millor que jo vingués a explicar-li-ho.

—No puc fer-hi res —digué Ole Andreson.

—Li diré com eren, aquells tipus.

—No vull pas saber quina pinta tenien —va dir Ole Andreson. Mirà a la paret—. Gràcies per venir a dir-m'ho.

—De res.

Nick donà una llambregada a aquell homenàs estirat sobre el llit.

—No vol pas que vagi a avisar la policia?

—No —contestà Ole Andreson—. No val la pena...

—Que puc fer res per vosté?

—No. No hi ha res a fer.

—Potser no és més que una fanfarronada.

—No. No és una fanfarronada.

Ole Andreson féu mitja volta i es posà de cara a la paret.

—L'únic problema —digué, parlant de cara a la paret— és que ja no puc decidir-me a sortir. He estat aquí tot el dia.

—No se'n pot anar del poble?

—No —respongué Ole Andreson—. N'estic fart, d'anar sempre d'una banda a l'altra.

Va mirar a la paret.

—Ara ja no hi ha res a fer.

—No se li acut cap sistema?

—No. Em vaig ficar on no em demanaven. —Parlava amb la mateixa veu monòtona—. No hi ha res a fer. D'aquí a una estona potser em decidiré a sortir.

—Millor que me'n torni i parli abans amb en George —digué Nick.

—Fins ara —digué Ole Andreson, sense mirar Nick—. Gràcies per haver vingut.

Nick va sortir. Quan tancava la porta va veure Ole Andreson, vestit de cap a peus, que jeia en el llit amb la mirada fixa en la paret.

—S'ha passat tot el dia tancat a l'habitació —digué la mestressa, que l'esperava a baix—. Em fa l'efecte que no es troba bé. Li he dit: «Senyor Andreson, hauria de sortir a fer un tomb, amb el dia tan bonic de tardor que tenim avui», però ell no en tenia ganes.

—No vol sortir.

—Lamento que no es trobi bé —digué la dona—. És un home d'allò més bo. Va ser boxejador, ho sabies?

—Sí, ja ho sabia.

—Ningú no se n'adonaria si no fos per la forma de la seva cara —digué la dona. Estaven enraonant drets al peu de la porta del carrer, a la part de dins—. És tan educat!

—Bé, bona nit, senyora Hirsch —va dir Nick.

—Jo no sóc pas la senyora Hirsch —digué la dona—. Ella és la mestressa. Jo només sóc l'encarregada, sóc la senyora Bell.

—Bé, bona nit, senyora Bell —va dir Nick.

—Bona nit —va dir la dona.

Nick caminà per aquell carrer fosc fins al fanal de la cantonada, i després va seguir la via del tramvia fins al restaurant de Henry. George era dins, darrera la barra.

—Has vist l'Ole?

—Sí —digué Nick—. És a la seva habitació i no vol sortir-ne.

Quan va sentir la veu de Nick, el cuiner va obrir la porta de la cuina.

—No en vull ni sentir a parlar —digué, i tancà la porta.

—Li ho has explicat? —preguntà George.

—És clar. Li ho he explicat, però ell ja ho sabia tot.

—Què pensa fer?

—No res.

—El mataran.

—Em temo que sí.

—Es deu haver ficat en algun embolic, a Chicago.

—M'imagino que sí —digué Nick.

—És terrible, això.

—És una cosa horrible —va dir Nick.

No van dir res més. George agafà un drap i netejà el mostrador.

—Què deu haver fet? —preguntà Nick.

—Deu haver traït algú. Per una cosa així, els maten, ells.

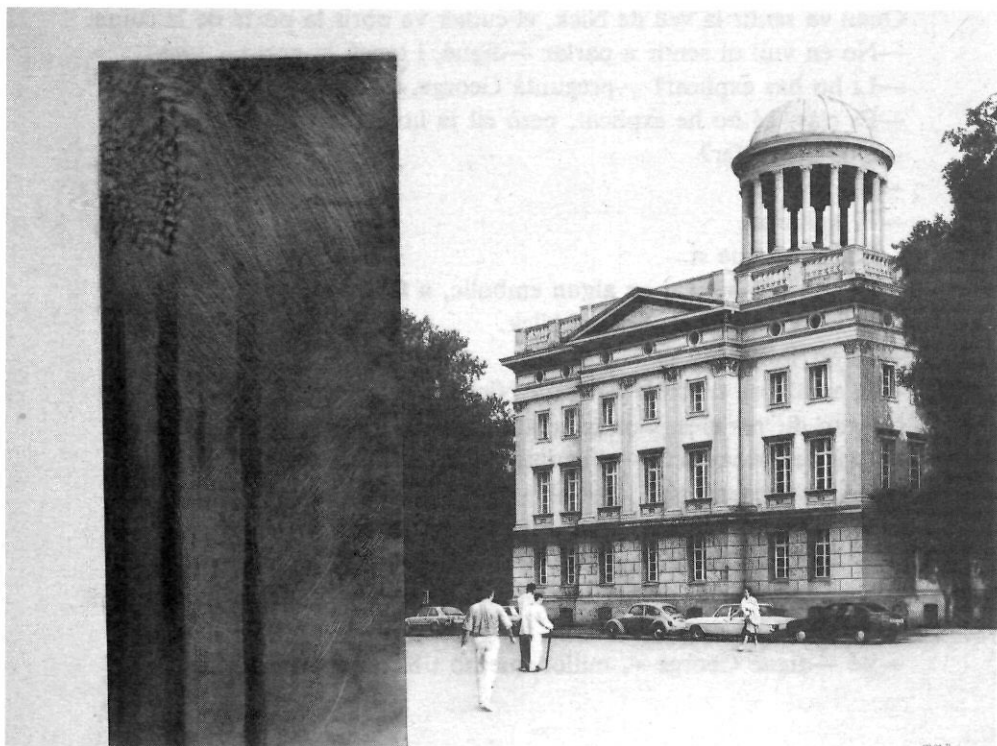
—Me n'aniré d'aquest poble —va dir Nick.

—Sí —digué George—. Faràs bé.

—No puc suportar pensar que ell està esperant a l'habitació, sabent el que li passarà. És massa horrible, tot això.

—Bé —digué George—, millor que no t'hi encaparris.

(1928)

Berlin, grafit i coure s/tela, 116×89, any 1987.